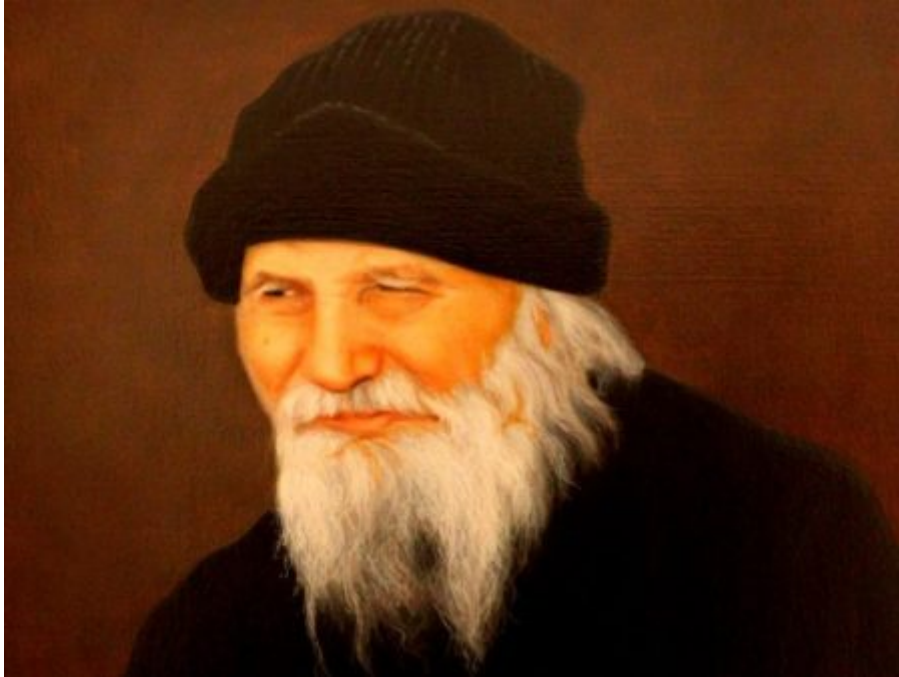

Ούτε κοσμική υπερηφάνεια, ούτε θρησκευτική μελαγχολία

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Στο απόσπασμα αυτό από τό Βιβλίο “Άνθολόγιο Συμβουλῶν” του Γέροντος Πορφυρίου του Ιερομονάχου, θίγεται η πολύ λεπτή ισορροπία της μελαγχολίας που μπορεί να προκαλέσει η υπέρμετρη θρησκευτική ενοχή, η οποία δεν είναι του Χριστού. Θίγεται, όμως, και η αθεράπευτη κοσμική έπαρση η οποία συνήθως αναπτύσσεται έξω από τους κόλπους της Εκκλησίας, οπότε εκεί ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος

Μοῦ ἔλεγε ὁ Γέροντας μία μέρα: «Ὁ χριστιανός πρέπει νά ἀποφεύγει τήν ἀρρωστημένη θρησκευτικότητα: τόσο τό αἶσθημα ἀνωτερότητος γιά τήν ἀρετή του, ὅσο καί τό αἶσθημα κατωτερότητος γιά τήν ἀμαρτωλότητά του.

Ἄλλο πράγμα εἶναι τό κόμπλεξ καί ἄλλο ἡ ταπείνωση ἄλλο ἡ μελαγχολία καί ἄλλο ἡ μετάνοια.

Μέ ἐπισκέφθηκε κάποτε ἕνας κοσμικός ψυχίατρος καί μοῦ κατηγόρησε τόν Χριστιανισμό, διότι, ὅπως εἶπε, δημιουργεῖ ἐνοχές καί μελαγχολία. Τοῦ ἀπάντησα: Παραδέχομαι, ὅτι μερικοί χριστιανοί, ἀπό σφάλματα δικά τους ἢ ἄλλων, παγιδεύονται στήν ἀρρώστια τῶν ἐνοχῶν, ἀλλά κι ἐσύ πρέπει νά παραδεχθεῖς, ὅτι οἱ κοσμικοί παγιδεύονται σέ μία χειρότερη ἀρρώστια, τήν ὑπερηφάνεια. Καί οἱ μέν

θρησκευτικές ένοχές, κοντά στον Χριστό, φεύγουν μέ τήν μετάνοια καί τήν έξομολόγηση, ή ύπερηφάνεια όμως τών κοσμικών, πού ζοϋν μακριά από τον Χριστό, δέν φεύγει.

Μέ τίς τοποθετήσεις αυτές του Γέροντα, ξεκαθάριζαν μέσα μου μερικές άπορίες πού είχα, άναφορικά μέ ψυχολογικά προβλήματα τής χριστιανικής ζωής. Αντιλαμβανόμουν ότι ό Γέροντας ήθελε νά άποφεύγουμε τήν ύπερηφάνεια, τήν μεταμφιεσμένη σέ αυτοδικαίωση «χριστιανικού» φαρισαϊσμοϋ ή σέ αυτοκαταδίκη «χριστιανικής» περιδεοϋς συνειδήσεως.

Έβλεπα, ότι ή θρασύτητα τών αισθανομένων ως «καθαρών» καί ή δειλία τών αισθανομένων ως «ένόχων» δέ διαφέρουν οϋσιαστικά, ότι είναι δύο όψεις του αϋτου νομίσματος ,τής ύπερηφάνειας. Διότι ό άληθινά πιστός χριστιανός έλευθερώνεται από τήν ένοχή μέ τήν έξομολόγηση καί τήν άφεση καί χαίρει στήν έλευθερία αϋτή πού του χάρισε ό Χριστός;

Γνωρίζοντας δέ ότι αϋτό είναι δώρο Θεοϋ εύγνωμονεί καί δέν περιφρονεί. Είναι καθάρός διά του αίματος του Χριστοϋ καί όχι από δικό του κατόρθωμα. Έτσι, χαίρει καί εύχαριστεί καί δέν ύπερηφανεύεται καί επί πλέον βλέπει καί όλους τους άλλους δυνάμει καλούς διά του αίματος του Χριστοϋ.

Ό Γέροντας μās δείχνει τό δρόμο, πού παράκαμπει τό κακό (άμαρτία) καί τό χειρότερο (ύπερηφάνεια άρετής) καί οδηγοϋσε στό καλύτερο, στήν ταπείνωση. Γι' αϋτό προσπαθοϋσε νά προστατεύσει τή γνησιότητα τής ταπείνωσης από τούς κινδύνους νόθευσής της. Μοϋ έλεγε: «Νά είμαστε ταπεινοί, αλλά νά μήν ταπεινολογοϋμε. Η ταπεινολογία είναι παγίδα του διαβόλου, πού φέρνει τήν άπελπισία καί τήν άδράνεια, ένω ή άληθινή ταπείνωση φέρνει τήν έλπίδα καί τήν έργασία τών έντολών του Χριστοϋ».

Ό Γέροντας, μέ τή διδασκαλία του καί περισσότερο μέ τά βιώματά του, έποίμανε τά πρόβάτά του καί τά οδηγοϋσε σέ λειμώνες άγάπης καί ταπείνωσης. Ζοϋσε ό ίδιος τήν ταπείνωση, πιστεύοντας ότι, εκείνος είναι τό τίποτε, γιατί ό Θεός είναι , όπως έλεγε, τό πән, κι ότι, ό,τι έμείς βλέπαμε πώς είχε, δέν ήταν δικό του, αλλά δώρο του Θεο